

VILNIAUS „VYČIO“ GIMNAZIJOS
SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimą apibrėžia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

2. **Socialinė-pilietinė veikla** prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

5.3. socialinio teisingumo. Mokinyms turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl vyresni nei 14 metų mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo,

argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS GIMNAZIJOJE

6. Socialinė pilietinė veikla privaloma. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis.

7. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Bendrajame ugdymo plane.

8. Socialinė pilietinė veikla nėra įskaičiuojama į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla.

9. Socialinė-pilietinė veikla gali būti vykdoma individualiai ar grupėmis, mokykloje ar už jos ribų. Proporcija, kokia dalis socialinės-pilietinės veiklos atliekama mokykloje, o kokia – už jos ribų, nėra nustatoma, mokinys pats laisvai renka socialinės-pilietinės veiklos atlikimo vietą. Mokinys gali dalyvauti tiek mokyklos, tiek kitų organizacijų siūlomose arba pačių mokinių pasirinktose veiklose ar iniciatyvose.

10. Mokiniui pageidaujant ši veikla gali būti vykdoma mokinių rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogų metu.

11. Pagrindinio ugdymo programos mokinys socialinę-pilietinę veiklą besimokydamas atitinkamoje klasėje turi atlikti iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos.

12. Pagal vidurinio ugdymo programą besimokantis mokinys socialinę-pilietinę veiklą turi atlikti iki mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą pabaigos. Proporcija, kokia dalis socialinės-pilietinės veiklos atliekama mokantis III gimnazijos klasėje, o kokia – mokantis IV gimnazijos klasėje, nėra nustatoma, mokinys pats laisvai planuoja socialinės-pilietinės veiklos atlikimo laiką.

13. Mokinio, besimokančio pagal pagrindinio ugdymo programą, vasaros atostogų metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, išskyrus, kai mokinys iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos nėra atlikęs visų konkrečiai klasei bendruosiuose ugdymo planuose numatytų valandų ir jam skiriama papildomo laiko atlikti socialinę-pilietinę veiklą vasaros metu. Tokiu atveju vasaros metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į einamųjų mokslo metų privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą. Jeigu mokinys vasaros metu atliko daugiau socialinės-pilietinės veiklos valandų, nei nustatyta konkrečiai klasei, valandų perviršis įskaitomas į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę-pilietinę veiklą.

14. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimas. 9–10 ir I–IV gimnazijos klasių mokymas – nuo 2 iki 4 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 16 iki 18 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių iniciatyvoms, įvairių organizacijų siūlomoms veikloms ir (ar) projektams mokykloje ir (ar) už mokyklos ribų.

15. Mokiniui keičiant mokyklą mokslo metais, einamaisiais mokslo metais mokantis ankstesnėje mokykloje atliktos socialinės-pilietinės veiklos valandos įskaitomos tęsiant mokymąsi naujoje mokykloje, pateikus socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus.

16. Dokumentuose, kuriais patvirtinama mokinio atlikta socialinė-pilietinė veikla, nurodoma:

16.1. mokinio vardas ir pavardė;

16.2. atliktos veiklos turinys;

16.3. atliktos veiklos trukmė valandomis;

16.4. data, kada mokinis atliko veiklą;

16.5. organizacijos rekvizitai;

16.6. už organizuotą veiklą atsakingo asmens vardas, pavardė, kontaktinis telefono numeris ir / ar elektroninis paštas, parašas.

17. Tais atvejais, kai mokyklos bendruomenė nusprendžia nusistatyti prioritetines socialinės-pilietinės veiklos sritis, turi būti sudaryta galimybė mokiniams individualiai rinktis socialinę-pilietinę veiklą, atitinkančią jų interesus ir poreikius.

18. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas.

19. Mokyklos vadovo pareigos:

19.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą;

19.2. sudaro sąlygas klasės vadovui organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius;

19.3. prirėikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

20. Klasės vadovo, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą, pareigos:

20.1. paaiškina apie socialinės-pilietinės veiklos prasmę;

20.2. pateikia rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą bei pasidalina geraisiais socialinės-pilietinės veiklos pavyzdžiais;

20.3. supažindina su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą;

20.4. organizuoja ugdomuosius pokalbius su mokiniams;

20.5. padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

20.6. padeda mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planus;

20.7. stebi, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis / įgyvendinti pasirengtus socialinės-pilietinės veiklos planus;

20.8. pastebėjus ar mokiniui informavus, kad atliekant socialinę-pilietinę veiklą mokinsys susiduria su sunkumais, kviečia jį pokalbiui ir teikia reikiamą pagalbą;

20.9. teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

20.10. ugdymo proceso pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomojo pokalbio metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir suteikti mokiniui grįžtamąjį ryšį apie mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją.

20.11. saugo socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapus mokinių bylose ir valandų apskaitą fiksuoja elektroniniame dienynė, sukurdamas grupę „Socialinė-pilietinė veikla“.

21. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo žingsniai:

21.1. idėjų generavimas – mokinsys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokiais socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padės jam augti ir tobulėti;

21.2. veiklos planavimas – mokinsys planuoja savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis padedamas mokykloje paskirto asmens; mokinsys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti. Socialinės-pilietinės veiklos planas gali būti parengtas pagal socialinės-pilietinės veiklos rekomendacijose „Kaip organizuoti socialinę-pilietinę veiklą?“ pateiktą pavyzdį;

21.3. veiklos įgyvendinimas – mokinsys atlieka nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis; periodiškai reflektuoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinsys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis, aptaręs su mokykloje paskirtu asmeniu, o prireikus šis asmuo teikia pagalbą; fiksuoja / kaupia socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus kompetencijų aplanke ar kitoje mokyklos naudojamoje elektroninėje platformoje / formoje;

21.4. veiklos įsivertinimas – pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinsys įsivertina savo patirtį, aptaria tai su mokykloje paskirtu asmeniu.

22. **Mokinių** pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

22.1. pateikia siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

22.2. aptaria savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgia į teikiamus siūlymus;

22.3. pasirengia socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planą;

22.4. atsakingai vykdo suplanuotas užduotis;

- 22.5. prireikus koreguoja socialinės-pilietinės veiklos planą, užduotis ir kt.;
- 22.6. kaupia ir pateikia savo socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus (2 priedas) iki 11-12 punktuose nurodyto laiko;
- 22.7. dalyvauja ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikia socialinės-pilietinės veiklos planą bei savo refleksiją raštu arba žodžiu;
- 22.8. susidūrus su sunkumais atliekant socialines-pilietines veiklas, informuoja klasės vadovą ir prašo pagalbos.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant visų iki ugdymo proceso pabaigos atliktų socialinių-pilietinių veiklų valandų skaičių.

24. Formalus dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose neįskaitomas kaip socialinė-pilietinė veikla, tačiau jei mokinys dalyvauja konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose kaip atlikėjas, žaidėjas, pranešėjas ir t. t., tuomet mokiniui pateikus dalyvavimą patvirtinantį dokumentą ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla. Už dalyvavimo faktą skiriama 1 socialinės-pilietinės veiklos valanda.

25. Mokomosios mokinių bendrovės veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla tais atvejais, kai mokinių vykdomos iniciatyvos kuria socialinę ar pilietinę, ar aplinkosauginę, ar bendruomeninę vertę, yra orientuotos į visuomenės poreikių tenkinimą ir apima mokinių refleksiją apie jų sukurtą poveikį bendruomenei.

26. Mokiniui, dalyvaujančiam Krašto apsaugos savanorių pajėgų pratybose ir pateikus dalyvavimą patvirtinantį dokumentą, ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla.

27. Organizuodamos ar planuodamos socialines-pilietines veiklas, mokyklos gali remtis 4K (aš kuriu, aš keičiu, aš su kitais, aš kitiems) modeliu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-1914 „Dėl 4K (aš kuriu, aš keičiu, aš su kitais, aš kitiems) modelio aprašo patvirtinimo“.

28. Baigus ugdymo programos dalį socialinė-pilietinė veikla įrašoma į pagrindinio išsilavinimo baigimo pažymėjimą arba brandos atestatą.

VILNIAUS „VYČIO“ GIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Bendros gimnazijos veiklos	Darbinė veikla	Gamtosauginė veikla	Pilietinė veikla	Socialinė veikla	Kita veikla	Veikla ne gimnazijoje
Dalyvavimas Vasario 16-osios eisenoje	Kabinetų, kitų gimnazijos patalpų, inventoriaus tvarkymas	Dalyvavimas įvairiose gamtosauginėse akcijose, renginiuose, veiklose, jų organizavimas	Dalyvavimas klasės ir gimnazijos savivaldos darbuose	Gerumo akcijų organizavimas ir savanorystė jose	Budėjimas gimnazijos renginių metu (tėvų dienos, svečių registracija renginių metu ir pan.)	Dalyvavimas jaunimo organizacijų veiklose už gimnazijos ribų
Pavasarinė talka	Dekoracijų ruošimas, aktų salės, kabinetų, koridorių meninis apipavidalinimas	Gimnazijos teritorijos priežiūra	Renginių organizavimas ir jų vedimas (Šimtadienis, Draugaukim, Kalėdinis stebuklas)	Pagalba silpniau besimokantiems mokiniams	Atstovavimas gimnazijai miesto, šalies ir tarptautiniuose renginiuose	Savanorystė kitose ugdymo įstaigose, senelių globos namuose, gyvūnų prieglaudose
Miško sodinimas (pavasari)			Kultūrinės veiklos organizavimas klasėje ir gimnazijoje	Savanorystė pirmokų vasaros stovykloje		Savanorystė viešuosiuose renginiuose ir akcijose
						Dalyvavimas Krašto apsaugos savanorių pajėgų pratybose

VILNIAUS „VYČIO“ GIMNAZIJA**KLASĖS MOKINYS (-Ė)**

(vardas, pavardė)

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS APSKAITOS LAPAS

Data, kada mokinys atliko veiklą	Atliktos veiklos trukmė valandomis	Atliktos veiklos turinys	Organizacijos rekvizitai	Už organizuotą veiklą atsakingo asmens vardas, pavardė, kontaktinis telefono numeris ir / ar elektroninis paštas, parašas

Klasės vadovas _____